

ΧΡΗΜΑ

www.banks.com.gr

ΦΑΚΕΛΟΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

*Ευρεία αναδιάταξη μέσω
εξαγορών για το εγχώριο
πιστωτικό σύστημα*

ΑΦΙΕΡΩΜΑ CYBER SECURITY

*Οι νέες απειλές και οι μέθοδοι
αντιμετώπισής τους*

Τάκης Θεοδωρικάκος

Υπουργός Ανάπτυξης

**«Η πρόκληση για την Ελλάδα του 2030 είναι ο παραγωγικός
μετασχηματισμός και το δημογραφικό πρόβλημα»**

«Δεν μπορεί η ανάπτυξη να περιορίζεται στα μεγάλα αστικά κέντρα. Οι παραμεθόριες περιοχές είναι στο επίκεντρο του σχεδιασμού μας. Η ανάπτυξη στην Περιφέρεια δεν είναι μόνο ζήτημα οικονομικό, αλλά κυρίως εθνικό».

Δρ. Χρήστος Π. Νούνης

Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α.) & Πρόεδρος του Ταμείου Επαγγελματικής Ασφάλισης του Υπουργείου Οικονομικών (Τ.Ε.Α.-ΥΠ.ΟΙΚ.)

«Το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα της Επαγγελματικής Ασφάλισης»

Ο θεσμός της Επαγγελματικής Ασφάλισης στην Ελλάδα, υπό την ευρεία του έννοια, καταγράφει συνολικά 33 Τ.Ε.Α. στο ενεργητικό του

Τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Α.) αποτελούν για τις επιχειρήσεις σύγχρονο εργαλείο προσέλκυσης και διατήρησης του ανθρώπινου δυναμικού τους. Μια επιχείρηση που θα εντάξει την ίδρυση και λειτουργία Επαγγελματικού Ταμείου για τους εργαζομένους της στην επιχειρησιακή της στρατηγική εταιρικής διακυβέρνησης μπορεί να προσδοκά σημαντικά εταιρικά οφέλη. Η λειτουργία τους ισχυροποιεί τους δεσμούς των εργαζομένων με τον εργοδότη, ενώ η απευθείας επικοινωνία τους με το Τ.Ε.Α. και το υψηλό επίπεδο διαφάνειας στη διοικητική του λειτουργία ενδυναμώνει το αίσθημα ασφάλειας και, τελικά, την παραγωγικότητα της εργασίας τους.

Τα παραπάνω τονίζει, στη συνέντευξη που ακολουθεί, ο **Δρ. Χρήστος Π. Νούνης**, Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α.) & Πρόεδρος του Ταμείου Επαγγελματικής Ασφάλισης του Υπουργείου Οικονομικών (Τ.Ε.Α.-ΥΠ.ΟΙΚ.), ενόψει της διεξαγωγής του 6ου Συνεδρίου Επαγγελματικής Ασφάλισης.

Βρισκόμαστε λίγες ημέρες πριν από το 6ο Συνέδριο Επαγγελματικής Ασφάλισης, τη διεξαγωγή του οποίου αναμένει, όπως κάθε χρόνο, με εξαιρετικό ενδιαφέρον η αγορά, καθώς στις εργασίες του συμμετέχουν διακεκριμένοι και διεθνούς εμβέλειας ομιλητές του ευρύτερου κλάδου, ενώ τα εξαγόμενα συμπεράσματα αυτού είναι υψηλής προστιθέμενης αξίας για το εγχώριο οικοσύστημα της Επαγγελματικής Ασφάλισης. Ποια είναι τα βασικά στοιχεία του φετινού Συνεδρίου και ποια η εξειδικευμένη του στόχευση;

Για έκτη συνεχόμενη χρονιά, η Ελληνική Ένωση Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α.) και η ethosEVENTS διοργανώνουν το ετήσιο Συνέδριο Επαγγελματικής Ασφάλισης, το οποίο θα διεξαχθεί την Πέμπτη 8 Μαΐου 2025 με φυσική παρουσία στο ξενοδοχείο Athenaeum InterContinental, καθώς και με παράλληλη online μετάδοση από το LiveOn Expo Complex, το 3D εκθεσιακό και συνεδριακό κέντρο της LiveOn.

Το 6ο Συνέδριο Επαγγελματικής Ασφάλισης έχει τίτλο «Το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα της Επαγγελματικής Ασφάλισης» και αποσκοπεί στην καταγραφή των εξελίξεων που έλαβαν χώρα το προηγούμενο έτος σε εγχώριο και ευρωπαϊκό επίπεδο στον θεσμό της Επαγγελματικής Ασφάλισης, αλλά και του εγχώριου συνταξιοδοτικού-ασφαλιστικού συστήματος γενικότερα.

Μέσω τοποθετήσεων, εμπειρικών αναλύσεων και εμπεριστατωμένων παρουσιάσεων διακεκριμένων ομιλητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό, επιχειρείται η ολοκληρωμένη και εις βάθος ενημέρωση των συμμετεχόντων επί των θεμάτων που απασχολήσαν αλλά και που αναμένεται να απασχολήσουν το 2025 τον 2ο Πυλώνα Ασφάλισης σε εγχώριο και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Απώτερος στόχος του Συνεδρίου είναι μια ολιστική προσέγγιση της φιλοσοφίας, των μηχανισμών λειτουργίας και του ρόλου των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Α.) ως συμπληρωματικών συνταξιοδοτικών οχημάτων, σε όλα τα δυνητικώς εμπλεκόμενα μέρη της αγοράς εργασίας (εργοδότες-εργαζομένους) στον κλάδο της Επαγγελματικής Ασφάλισης.

Ιδιαίτερη έμφαση επίσης θα δοθεί στην επόμενη ημέρα (επιπτώσεις και προοπτικές) της Επαγγελματικής Ασφάλισης στην Ελλάδα, μετά την ανάληψη της εποπτείας από την Τράπεζα της Ελλάδος και την εφαρμογή του αναμορφωμένου θεσμικού πλαισίου για τα Τ.Ε.Α., που διανύει το 2ο έτος εφαρμογής του.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να σημειωθεί ότι το 6ο Συνέδριο Επαγγελματικής Ασφάλισης πραγματοποιείται υπό την αιγίδα της Τράπεζας της Ελλάδος, ενώ Κεντρικός Ομιλητής στο Συνέδριο θα είναι ο Δρ. Ιωάννης Τσικριπής, Γενικός Διευθυντής Προληπτικής Εποπτείας και Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα η προσέγγιση για το φετινό Συνέδριο και το αναφερόμενο «νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα της Επαγγελματικής Ασφάλισης». Στο πλαίσιο αυτό, λοιπόν, ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά των Τ.Ε.Α.; Για ποιους λόγους οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να αγκαλιάσουν τον θεσμό της Επαγγελματικής Ασφάλισης και να προχωρήσουν στη σύσταση νέων Τ.Ε.Α.;

Τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Α.) αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία συστήνονται με βασικό σκοπό τη χορήγηση πρόσθετων συνταξιοδοτικών παροχών προς τους ασφαλισμένους-δικαιούχους τους. Ο ρόλος τους είναι συμπληρωματικός προς την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, προσφέροντας πρόσθετη ασφαλιστική κάλυψη για ασφαλιστικούς κινδύνους, όπως του γήρατος, της υγείας, της ασθενείας, της αναπηρίας και εν γένει των επαγγελματικών ατυχημάτων, της απώλειας ζωής και της διακοπής της εργασίας που συνδέεται με απώλεια εισοδήματος. Οι παροχές που προσφέρουν μπορεί να είναι χρηματικές ή σε είδος και καταβάλλονται εφάπαξ ή περιοδικά.

Η ίδρυση Επαγγελματικού Ταμείου στην Ελλάδα είναι προαιρετική και λαμβάνει χώρα ανά επιχείρηση ή κλάδο/κλάδους εργαζομένων ή –πλέον με το νέο θεσμικό πλαίσιο– από πολλές επιχειρήσεις (πολυ-εργοδοτικά ή πολυ-επιχειρησιακά Επαγγελματικά Ταμεία). Η πρωτοβουλία για την ίδρυσή τους ανήκει στους κοινωνικούς εταίρους, δηλαδή στους

εργαζομένους ή τους εργοδότες ή στις περιπτώσεις εργοδοτικών και όχι κλαδικών Τ.Ε.Α. η σύστασή τους πραγματοποιείται από σύμπραξη και κοινή πρωτοβουλία των δύο μερών της αγοράς εργασίας, ήτοι εργοδοτών και εργαζομένων.

Ουσιαστικά, τα Τ.Ε.Α. αποτελούν ένα κοινό συμβόλαιο μεταξύ εργοδοτών-εργαζομένων σε κλαδικό ή επιχειρησιακό επίπεδο, που στόχο έχει την ενίσχυση του συνταξιοδοτικού εισοδήματος. Στόχος των Τ.Ε.Α., για τις επαγγελματικές ομάδες και τους εργοδότες που θα τα επιλέξουν, είναι η λειτουργία τους ως ενός υψηλής αποτελεσματικότητας και διαφάνειας οχήματος αποταμίευσης για την εξασφάλιση επαρκούς συνταξιοδοτικού εισοδήματος και τη διατήρηση ενός αξιοπρεπούς βιοτικού επιπέδου κατά τη λήξη του επαγγελματικού βίου των εργαζομένων.

Από την πλευρά της ζήτησης εργασίας, τα Τ.Ε.Α. αποτελούν για τις επιχειρήσεις σύγχρονο εργαλείο προσέλκυσης και διατήρησης του ανθρώπινου δυναμικού τους. Με άλλα λόγια, μια επιχείρηση που θα εντάξει την ίδρυση και λειτουργία Επαγγελματικού

Ταμείου για τους εργαζομένους της στην επιχειρησιακή της στρατηγική εταιρικής διακυβέρνησης μπορεί να προσδοκά σημαντικά εταιρικά οφέλη. Και αυτό διότι η υλοποίηση μιας τέτοιας στρατηγικής επιλογής αποτελεί σημαντικό αναπτυξιακό εργαλείο κινητροδότησης του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς, πρακτικά, το Τ.Ε.Α. αποτελεί στρατηγικό εργαλείο προσέλκυσης, διατήρησης, κινητροδότησης και πρόσθετης ανταμοιβής των εργαζομένων μιας επιχείρησης που συμβάλλει –όπως έχει αποδειχτεί εμπειρικά– στην αύξηση της αφοσίωσης και της παραγωγικότητας του ανθρώπινου δυναμικού, στη δυναμική της λειτουργία, ειδικά στο σύγχρονο μεταβαλλόμενο περιβάλλον της αγοράς εργασίας, που διέπεται από έντονα χαρακτηριστικά ανταγωνισμού και κινητικότητας των εργαζομένων.

Όσον αφορά την πλευρά της προσφοράς εργασίας, τα Τ.Ε.Α. συνιστούν οντότητες με προεχόντως κοινωνικό σκοπό, που συνίσταται στη βελτίωση των συνταξιοδοτικών παροχών για όλους τους εργαζομένους (αποταμιευτικά οχήματα «μαζικής» ασφα-

λιστικής προστασίας) και τη διατήρηση του επιπέδου διαβίωσής τους κατά τη μετα-εργασιακή περίοδο της ζωής τους. Επιπλέον, η ενεργή συμμετοχή των εργαζομένων στις διαδικασίες ίδρυσης και διοίκησης του Επαγγελματικού Ταμείου ισχυροποιεί τους δεσμούς τους με τον εργοδότη, ενώ η απευθείας επικοινωνία τους με το Τ.Ε.Α. και το υψηλό επίπεδο διαφάνειας στη διοικητική του λειτουργία ενδυναμώνει το αίσθημα ασφάλειας των εργαζομένων και, τελικά, την παραγωγικότητα της εργασίας τους.

Τέλος, η σύμπραξη και συμμετοχή εργοδοτών και εργαζομένων στη διοίκηση και λειτουργία των Τ.Ε.Α., σε κλίμα συνεργασίας και διαλόγου, συμβάλλει καθοριστικά στην εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και στην άσκηση χρηστής διοίκησης και εταιρικής διακυβέρνησης, οδηγώντας καταληκτικά στη μεγέθυνση της αξίας των επιχειρήσεων και κατ' επέκταση στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας.

Ποια είναι τα κυριότερα σύγχρονα στατιστικά στοιχεία για την εξέλιξη του θεσμού της Επαγγελματικής Ασφάλισης στην Ελλάδα;

Σήμερα, ο θεσμός της Επαγγελματικής Ασφάλισης στην Ελλάδα, υπό την ευρεία του έννοια, καταγράφει συνολικά 33 Τ.Ε.Α. στο ενεργητικό του (29 Τ.Ε.Α. προαιρετικής ασφάλισης και 4 Τ.Ε.Α. υποχρεωτικής ασφάλισης), έχοντας διαγράψει έντονα ανοδική πορεία την τελευταία δεκαετία. Ειδικότερα, τη χρονική περίοδο 2017-2024, ιδρύθηκαν 19 από τα 29 εν λειτουργία Τ.Ε.Α. προαιρετικής ασφάλισης (ή το 65% του συνόλου) από εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε πολύ δυναμικούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας (χρηματοπιστωτικό, ναυτιλιακό, πολυεθνικές επιχειρήσεις κ.ά.). Είναι δε ιδιαίτερα αισιόδοξο το αυξημένο ενδιαφέρον των διοικήσεων των εργοδοτριών εταιρειών να δημιουργήσουν Τ.Ε.Α., εντάσσοντας μάλιστα την ενέργεια αυτή στη συνολική τους πολιτική εταιρικής διακυβέρνησης, και δη στον τομέα της βέλτιστης διαχείρισης και ανταμοιβής του ανθρώπινου δυναμικού τους, για την ενίσχυση της ατομικής και επιχειρησιακής τους παραγωγικότητας.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στα τέλη του 2024: α) το συνολικό ενεργητικό των 33

πλήθον Τ.Ε.Α. υπερδιπλασιάστηκε, αγγίζοντας τα 2,464 δισ. ευρώ, ή αύξηση 151% για την περίοδο 2013-2024, και β) η συνολική αξία του ενεργητικού των 29 Τ.Ε.Α. προαιρετικής ασφάλισης, βάσει των στατιστικών στοιχείων της Ελληνικής Ένωσης Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α.), σημείωσε αύξηση 440% την περίοδο 2012-2024, σκαρφαλώνοντας από τα 86 εκατομμύρια ευρώ στα 465 εκατομμύρια ευρώ!

Και στο πλαίσιο της ανάδειξης ότι τα Τ.Ε.Α. επιτυγχάνουν εμπράκτως τους σκοπούς τους, και συγκεκριμένα αυτόν της μεγέθυνσης των συνταξιοδοτικών αποταμιεύσεων των ασφαλισμένων τους μελών μέσω της επαγγελματικής επενδυτικής διαχείρισής τους, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.Ε.Τ.Ε.Α., η μέση σταθμική απόδοση του υπό διαχείριση χαρτοφυλακίου του κλήδου κατά το έτος 2024 διαμορφώθηκε σε περίπου 7,6%, ενώ η μέση ετήσια υπεραξία που κατέγραψαν στα χαρτοφυλάκια των Επαγγελματικών Ταμείων οι διαχειριστές επενδύσεων κατά τη μακρόχρονη περίοδο 2011-2024 διαμορφώθηκε σε 4,23%.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξήγγειλε πρόσφατα την Ένωση Αποταμιεύσεων & Επενδύσεων (SIU) ως κορυφαία της στρατηγική πρωτοβουλία για τη διοχέτευση των αποταμιεύσεων των Ευρωπαίων πολιτών σε παραγωγικές επενδύσεις, προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της γηραιάς ηπείρου βάσει και των σχετικών εκθέσεων Ντράγκι και Λέττα. Πώς πιστεύετε ότι θα επηρεάσει αυτή η πρωτοβουλία την ανάπτυξη των επαγγελματικών συντάξεων;

Πράγματι, η Ένωση Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων (SIU) αποτελεί κορυφαία στρατηγική επιλογή της Ε.Ε. για τη διοχέτευση των αποταμιεύσεων των Ευρωπαίων πολιτών σε παραγωγικές επενδύσεις με στόχο:

- ισχυρή επενδυτική και συνταξιοδοτική επάρκεια,
- αντιμετώπιση γεωπολιτικών κινδύνων και
- ενίσχυση της οικονομικής κυριαρχίας και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.

6° ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

#ocin25

Η εν λόγω πρωτοβουλία περιλαμβάνει μια σειρά μέτρων με στόχο να κατευθύνουν οι Ευρωπαίοι πολίτες αποταμιεύσεις ύψους 10 τρισεκατομμυρίων ευρώ σε παραγωγικές επενδύσεις, οι οποίες θα τους αποφέρουν υψηλότερες αποδόσεις, ενώ ταυτόχρονα θα συμβάλουν στην κάλυψη των μεγάλων επενδυτικών αναγκών της Ε.Ε. Σήμερα, περίπου το 70% των αποταμιεύσεων των πολιτών της Ε.Ε. διατηρούνται ως τραπεζικές καταθέσεις, ενώ μόνο το 30% επενδύεται σε προϊόντα κεφαλαιαγοράς. Το αντίθετο συμβαίνει στις Η.Π.Α. Η ολοκλήρωση της ενοποίησης των κεφαλαιαγορών αποτελεί κρίσιμη προτεραιότητα για την Ευρώπη, ειδικά σε μια εποχή που αναζητά τεράστιους πόρους για να αντιμετωπίσει κρίσιμες προκλήσεις, όπως στον τομέα της άμυνας και της επάρκειας των συντάξεων.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δίνει έμφαση στην ανάγκη «παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας στους πολίτες», έναν παράγοντα που θεωρεί καίριο για την περαιτέρω ενθάρρυνση των επενδύσεων σε χρηματοπιστωτικά προϊόντα πέραν των καταθέσεων. Για τον σκοπό αυτό, τονίζεται η ανάγκη ανάπτυξης του κλήδου των επικουρικών συντάξεων. Στο προσχέδιο της SIU αναφέρεται ότι θα απαιτηθούν μέτρα, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, για την υποστήριξη της υιοθέτησης των επικουρικών συνταξιοδοτικών συστημάτων, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις ώστε ο τομέας να προσφέρει

καλύτερες αποδόσεις για τους μακροπρόθεσμους αποταμιευτές.

Σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη-μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν τις απαραίτητες ρυθμίσεις για την ανάπτυξη των τομέων επικουρικής συνταξιοδότησης. Η Επιτροπή θα εκδώσει έως το τρίτο τρίμηνο του 2025 συστάσεις σχετικά με την αυτόματη εγγραφή στις συντάξεις, τα συστήματα παρακολούθησης και τους πίνακες ελέγχου (dashboards), παρουσιάζοντας βέλτιστες πρακτικές και προτάσεις για την ανάπτυξη τέτοιων εργαλείων κεφαλαιοποιητικού χαρακτήρα.

Επιπλέον, η Επιτροπή θα επανεξετάσει έως το δεύτερο τρίμηνο του 2026 το υφιστάμενο πλαίσιο της Ε.Ε. για τη θεσμική Επαγγελματική Σύμβαση (IORP) και για το Πανευρωπαϊκό Προσωπικό Συνταξιοδοτικό Προϊόν (PEPP), με στόχο τη βελτίωση της προσφοράς συνταξιοδοτικών προϊόντων.

Όπως αντιλαμβάνεστε, η ουσιαστική ενίσχυση του 2ου Πυλώνα Ασφάλισης θα αποτελέσει στρατηγική προτεραιότητα τα επόμενα χρόνια για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Τα Επαγγελματικά Ταμεία μπορούν να διαδραματίσουν κομβικό ρόλο στην υλοποίηση των ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων (ReArm, SIU) ως μακροπρόθεσμοι θεσμικοί επενδυτές και να συμβάλουν τα μέγιστα στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας μέσω των κεφαλαιοποιητικών μηχανισμών και των υπεραξιών από τις παραγωγικές επενδύσεις. ● ● ●